SERIES XVII LECTURE V

בס"ד

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

- 1. Prior to Eliyahu's departure from this world, Elisha did not want to leave his side. Describe his motives and what actually occurred.
- 2. Elisha requested from Eliyahu, "Let a double portion of your spirit be upon me." How could Eliyahu grant Elisha something that he himself didn't possess?
- 3. Describe the circumstances that led to the human sacrifice offered by the king of Moab.
- 4. Describe the dedication to Torah studies in Yisrael during the reign of Ahab's son Yehoram.
- 5. Why was Gehazi, Elisha's servant, punished with leprosy?

This and much more will be addressed in the fifth lecture of this series: "Elisha: In the Footsteps of Elijah (*Eliyahu*)"

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the lecture and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book were designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it, as well, as a handy reference guide and for quick review.

This lecture is dedicated to the merit and honor of Dr. and Mrs. Gabriel Sosne and their family and to the memory and *Li-ilui Nishmas* Rebbetzin Anne Laure Vadnai חנה בת ר' אברהם ע"ד

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series XVII Lecture #5

ELISHA: IN THE FOOTSTEPS OF ELIJAH (ELIYAHU)

I. The Death of Ahaziah

וַיָּפַשָּׁע מוֹאָב בִּישָׁרָאָל אָחָרִי מוֹת אָחָאָב: וַיִּפּל אָחָזִיה בִּעָד הַשְּׁבַכָה בַּעַלְיַתוֹ אָשֶׁר בִּשׁמְרוֹן וַיַּחָל וַיִּשְׁלַח מַלְאַכִים וַיֹּאמֶר אֲלֶהֶם לְכוּ דַרְשׁוּ בִּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עָקְרוֹן אָם אָחָיֶה מְחַלִי זָה: וּמַלְאַךְ ד׳ דְּבֶּר אֱל אֵלְיַה הַתְּשָׁבִּי קוּם עַלֶה לְקָרָאת מֶלְאֶכִי מֶלֶךְ שׁמְרוֹן וְדָבֶּר אֲלֶהֶם הַמְבָּלִי אֵין אֱ-לֹהִים בִּישַׁרָאֵל אָתֵם הֹלְכִים לדרש בַּבַעַל זָבוּב אֵלהִי עַקרוֹן: ולַכָן כֹּה אַמֵּר ד׳ הַמְּטָה אָשֶׁר עַלִית שֶׁם לֹא תַרֶד מִמְּנָה כִּי מוֹת תַּמוֹת וַיַּלְךְ אַלִּיה: וַיַּשׁוּבוֹ הַמַּלְאַכִים אַלִּיוֹ וַיֹּאמֶר אַלִיהם מַה זָה שֶׁבַתָּם: וַיֹּאמרוּ אָלִיוֹ אִישׁ | עַלָה לקראתנוּ ויאמר אלינו לכו שובו אל המלך אשר שלח אתכם ודברתם אליו כה אמר ד' המבלי אין א-להים בישראל אתה שלח לדרש בבעל זבוב אלהי עקרון לכן המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תַּמוּת: וַיִּדְבֶּר אֵלְהָם מֶה מִשְׁפָּט הָאִישׁ אֲשֶׁר עַלָה לְקְרַאתְכָם וַיִּדְבֶּר אֲלֵיכֶם אֶת הַדְּבַרִים הָאֵלֶה: וַיֹּאמְרוּ אַלִיו שֵׁר חַמשׁים בּעַל שֶׁעָר ואָזוֹר עוֹר אַזוּר בַּמַתנַיו וַיֹּאֹמֵר אַלֹיָה הַתּשׁבּי הוּא: וַיְּשׁלְח אָלִיו שֵׁר חַמשׁים וָחָמִשַּׁיוֹ וַיַּעַל אֶלַיוֹ וָהָנָה ישֶׁב עַל ראש הַהֶּר וַיִּדְבֶּר אָלַיוֹ אִישׁ הָאֶ–לֹהִים הַמֶּלֶךְ דְבֶּר רְדָה: אַליַהוּ ויַדְבֵּר אָל שׁר הַחַמשִׁים ואם אישׁ אַ-לֹהִים אַני תַּרֶד אָשׁ מן השַמִים ותאכל אתד ואָת חַמשִׁידְּ וַהַבֶּר אָשׁ מִן הַשָּׁמִים וַתּאכָל אתוֹ וְאָת חָמשִׁיו: וַיַּשֶׁב וְיִשׁלַח אָלַיו שַׁר חַמְשִׁים אָחֶר וְחַמְשֵׁיו וַיַּעַן וְיִדְבֵּר אַלִיו אִישׁ הַאֶּ–לֹהִים כֹּה אַמַר הַמֵּלֶךְ מְהֵרָה רָדָה: וַיַּעַן אֵלִיָה וַיִּדְבֵּר אֲלֵיהֶם אִם אִישׁ הָאֵ–לֹהִים אַנִי תֵּרֶד אָשׁ מִן הַשַּׁמֵים וַתֹּאכַל אתר וָאָת חָמִשִּׁיך וַתָּרֵד אָשׁ אַ-לֹהִים מִן הַשַּׁמֵים וַתֹּאכַל אתו וָאָת חָמִשֵּׁיוּ: וַיַּשֶׁב וַיִּשֶׁלְח שֵׁר חַמִשִּׁים שַׁלְשִׁים וַחַמְשֵּׁיו וַיַּעַל וַיָּבֹא שֵר הַחַמְשִׁים הַשׁלִישִׁי וַיִּכַרע עַל בּרבּיו | לנגר אַלִיהוּ וַיִּתְתַנֵּן אֵלָיו וַיִדַבֶּר אַלִיו אִישׁ הָאֶ–לֹהִים תִּיקַר נָא נַפִּשִׁי וְנֵפֶשׁ עֲבֶדֶיךְ אֵלֶה חֲמִשִּׁים בְּעֵינֶיךְ: הִנָּה יַרָדָה אָשׁ מַן הַשָּׁמִים וַתּאַכָל אָת שׁנִי שַׁרִי הַחַמְשִׁים הַראשׁנִים וֹאָת חַמְשֵׁיהם וְעַתַּה תִּיקר נַפְּשׁי בַּעִינִיך: וַיִּדְבֵּר אַלִיוּ כֹּה אָמֵר בִי אוֹתוֹ אֵל תִּירָא מִפָּנִיוּ וַיָּקָם וַיֵּרֵד אוֹתוֹ אֵל הַמֶּלֶדְ: וַיִּדְבֵּר אֵלִיוּ כֹּה אָמֵר ד׳ יַעַן אָשֶׁר שַׁלְחתַּ מַלאַכִים לְדִרשׁ בַּבַעַל זבוּב אַלהִי עַקרוֹן הַמבַּלי אֵין אַ-להים בִּישׁראֵל לְדרשׁ בַּדְבַרוֹ לָכָן הַמְּטַה אֲשֶׁר עַלִּיתַ שָׁם לֹא תֵרָד מִמְנָה כִּי מוֹת תַּמוּת: וַיַּמַת כִּדְבַר ד׳ | אֲשֶׁר דְבֵּר אֵלְיָהוּ ויתר דברי נימלך יהורם תחתיו בשנת שתים ליהורם בן יהושפט מלך יהודה כי לא היה לו בן: ויתר דברי אַחַזיָהוּ אַשֶר עַשַה הַלוֹא הָמַה כִתוּבִים עַל סֵפֶר דְבָרִי הַיַּמִים לְמַלְכֵי יִשְׁרָאֵל: מלכים ב א:א-יח

Then Moab rebelled against Israel after the death of Ahab. - And Ahaziah - fell down through a lattice in his upper chamber that was in Samaria, and was sick; and he sent messengers, and said to them, Go, inquire of Baal-Zebub, the god of Ekron, whether I shall recover from this disease. - But the angel of the L-rd said to Elijah the Tishbite, Arise, go up to meet the messengers of the king of Samaria, and say to them, Is it not because there is not a G-d in Israel, that you go to inquire of Baal-Zebub, the god of Ekron? And therefore thus said the L-rd, You shall not come down from that bed on which you have gone up, but shall surely die. And Elijah departed. And when the messengers turned back to him (Ahaziah), he said to them, Why have you now turned back? And they said to him, There came a man up to meet us, and said to us, Go, turn back to the king who sent you, and say to him, Thus said the L-rd, Is it not because there is not a G-d in Israel, that you send to inquire of Baal-Zebub the god of Ekron? Therefore you shall not come down from that bed on which you have gone up, but shall surely die. And he said to them, What kind of a man was he who came up to meet you, and told you these words? And they answered him, He was a hairy man, and with a girdle of leather about his loins. And he said, It is Elijah the

Tishbite. Then the king sent to him a captain of fifty with his fifty. And he went up to him; and, behold, he sat on the top of a hill. And he spoke to him, You man of G-d, the king had said (has spoken), Come down. And Elijah answered and said to the captain of fifty, If I am a man of G-d, then let fire come down from heaven, and consume you and your fifty. And there came down fire from heaven, and consumed him and his fifty. Again he sent to him another captain of fifty with his fifty. And he answered (lifted up his voice) and said to him, O man of G-d, thus had the king said, Come down quickly. - And Elijah answered and said to them, If I am a man of G-d, let fire come down from heaven, and consume you and your fifty. And the fire of G-d came down from heaven, and consumed him and his fifty. - And he sent again a captain of the third fifty with his fifty. And the third captain of fifty went up, and came and fell on his knees before Elijah, and pleaded with him, and said to him, O man of G-d, I beg you, let my life, and the life of these fifty your servants, be precious in your sight. Behold, there came fire down from heaven, and burned up the two captains of the former fifties with their fifties; therefore let my life now be precious in your sight. And the angel of the L-rd said to Elijah, Go down with him; be not afraid of him. And he arose, and went down with him to the king. And he said to him, Thus said the L-rd, Because you have sent messengers to inquire of Baal-Zebub the god of Ekron, is it not because there is no G-d in Israel to inquire of his word? Therefore you shall not come down off that bed on which you have gone up, but shall surely die. And he died according to the word of the L-rd which Elijah had spoken. And Jehoram (another son of Ahab) reigned in his place in the second year of Jehoram the son of Jehoshaphat king of Judah; because he (Ahaziah) had no son. And the rest of the acts of Ahaziah which he did, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Israel? Kings II 1:1-18

II. Elisha The Successor of Elijah

וַיָּהִי בּהַעַלוֹת ד׳ אָת אָליַהוּ בַּסעַרה הַשָּׁמִים וַיַּלַךְ אָליַהוּ וַאַלִּישׁע מן הַגּלְגַּל: וַיֹּאמֵר אָליַהוּ אָל אֵלישׁע שֶׁב נָא פֹה כִּי ד׳ שֶׁלַחַנִי עַד בֵּית אֱל וַיֹּאמֶר אֱלִישַׁע חַי ד׳ וְחֵי נַפְשֶׁךְ אָם אָעַזְבֶךְ וַיֵּרדוּ בֵּית אֱל: וַיַּצְאוּ בני הַנביאים אַשר בִּית אֵל אֵל אֵלישׁע וַיֹּאמרוּ אֵלִיו הַיַדעת כִּי הַיּוֹם ד׳ לֹקָח אָת אַדנִיךְ מַעַל ראשׁך וָיֹאמֶר הַי דִי שְׁלַחַנִי יָרִיחוֹ וַיֹּאמֶר חִי ד׳ וְחֵי בּי נָא פֹה כִּי ד׳ שְׁלַחַנִי יְרִיחוֹ וַיֹּאמֶר חִי ד׳ וְחֵי נַפְשְׁךְ אָם אֶעֶזְכֶךְ וַיָּבֹאוּ יְרִיחוֹ: וַיִּגְשׁוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים | אֲשֶׁר בִּירִיחוֹ אֶל אֱלִישָׁע וַיֹּאמִרוּ אֵלָיוֹ הַיָּדַעִתָּ כִּי יהיום ד׳ לקח אֶת אֶדנִיךְ מֶעַל ראשֶׁךְ וַיֹּאמֶר גָם אָנִי יַדְעַתִּי הָחֶשׁוּ: וַיֹּאמֶר לוֹ אֶלְיַהוּ שֶׁב נָא פֹּה כִּי ד׳ שׁלַחַנִי הַיַּרְבָּנָה וַיֹּאמֶר חַי ד׳ וְחֵי נַפְשׁךְ אם אָעַזְבֶךְ וַיַּלְכוּ שְׁנִיהָם: וַחַמשִׁים אִישׁ מַבַּנִי הַנְּבִיאִים הַלְכוּ וַיַּעַמִדוּ מַנֵּגֵד מֵרַחוֹק וּשְׁנֵיהֶם עַמִדוּ עַל הַיַּרָדָן: וַיִּקָח אֶלִיָהוּ אֶת אַדַּרִתוֹ וַיִּגְלם וַיַּכָּה אֶת הַמֵּים וַיַּחְצוּ הנה והנה ויעברו שניהם בחרבה: ויהי כעברם ואליהו אמר אל אלישע שאל מה אעשה לד בטרם אָלַקָּח מֵעָמַך וַיֹּאמֵר אָלִישָׁע וִיהִי נַא פִּי שׁנַיִם בּרוּחָךּ אָלַי: וַיֹּאמֶר הִקְשִׁיתַ לְשָׁאוֹל אָם תִּרְאָה אֹתִי לְקַח מֶאָתַּךְ יָהִי לְדְּ כֵּן וְאָם אַיִן לֹא יִהְיֵה: וַיִהִי הָמָה הֹלְכִים הַלוֹךְ וְדַבֶּר וְהְנֵּה רֶכֵב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וַיַּפְּרְדוּ בֵּין שניהם ויעל אַליַהוּ בַּסערה השמים: ואַלִּישַע ראָה והוא מצעק אַבִי | אַבי רכב ישראַל וּפַרשיו ולא רָאָהוּ עוֹד וַיַּחָזֶק בָּבָגַדִיוֹ וַיִּקָרַעָם לְשָׁנַיִם קָרַעִים: וַיַּרֶם אָת אַדְרֶת אֶלִיָּהוּ אֲשֶׁר נַפָּלָה מֵעַלִיוֹ וַיַּשֶׁב וַיִּעֵמֹד עַל שְׂפַת הַיַּרְבּן: וַיִּקָּח אֶת אַבֶּרֶת אֵליָהוּ אֲשֶׁר נָפִלָּה מֵעֶלָיו וַיַּכֵּה אֵת הַמַּיִם וַיֹּאמַר אַיֵּה ד׳ אֵ–לֹהֵי אֵליַהוּ אַף הוא וְיַכֶּה אָת הַמַּיִם וַיֵּחַצוּ הַנָּה וָהַנָּה וַיַּעֲבר אֵלִישַׁע: וַיִּרַאָהוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים אָשֶׁר בִּיִרִיחוֹ מְנָגֵּד וַיּאמרוּ נַחָה רוּחַ אֵליָהוּ עַל אֵלִישֵׁע וַיַּבאוּ לְקראתוּ וַיִּשְׁתַחווּ לוֹ אַרצַה: מלכים ב ב:א-טו

And it came to pass, when the L-rd would take up Elijah into heaven by a whirlwind, that Elijah went with Elisha from Gilgal. And Elijah said to Elisha, Remain here, I beg you; for the L-rd has sent me to Beth-El. And Elisha said to him, As the L-rd lives, and as your soul lives, I will not leave you. And they went down to Beth-El. - And the sons (disciples) of the prophets who were

Series XVII 3 Lecture #5

at Beth-El came out to Elisha, and said to him, Do you know that the L-rd will take away your master from your head today? - And he said, Yes, I know it; hold your peace. - And Elijah said to him, Elisha, remain here, I beg you; for the L-rd has sent me to Jericho. - And he said, As the L-rd lives, and as your soul lives, I will not leave you. And they came to Jericho. And the sons (disciples) of the prophets who were at Jericho came to Elisha, and said to him, Do you know that the L-rd will take away your master from your head today? And he answered, Yes, I know it; hold you your peace. And Elijah said to him (Elisha), Remain here, I beg you; for the L-rd has sent me to the Jordan [river]. And he said, As the L-rd lives, and as your soul lives, I will not leave you. - And the two went on. And fifty men of the sons of the prophets went, and stood to look from far away; and the two stood by the Jordan. And Elijah took his mantle, and wrapped it together, and struck the waters, and they parted to one side and to the other, so that the two went over dry ground. - And it came to pass, when they were gone over, that Elijah said to Elisha, Ask what I shall do for you, before I am taken away from you. And Elisha said, I beg you, let a double portion of your spirit be upon me. - And he said, You have asked a difficult thing; nevertheless, if you see me when I am taken from you, it shall be so to you; but if not, it shall not be so. - And it came to pass, as they still went on, and talked, that, behold, there appeared a chariot of fire, and horses of fire, and separated them one from the other; and Elijah went up by a whirlwind to heaven. - And Elisha saw it, and he cried, My father, my father, the chariot of Israel, and its horsemen. - And he saw him no more; and he took hold of his own clothes, and tore them in two pieces. - He took up also the mantle of Elijah that fell from him, and went back, and stood by the bank of the Jordan [river]; And he took the mantle of Elijah that fell from him, and struck the waters, and said, Where is the L-rd G-d of Elijah? and when he also had struck the waters, they parted to one side and to the other; and Elisha went over. - And when the sons of the prophets who were in Jericho saw him, they said, The spirit of Elijah does rest on Elisha. And they came to meet him, and bowed to the ground before him. Kings II 2:1-15

B.
ניאמְרוּ אֵלֶיוֹ הִנֵּה נָא יֵשׁ אֶת עֲבָדֶיךְ חֲמִשִׁים אֲנָשִׁים בְּנֵי חַיִּל יֵלְכוּ נָא וִיבַקְשׁוּ אֶת אֲדֹנֶיךְ פֶּן
נְשָׁאוֹ רוּחַ ד׳ וַיַּשְׁלְחוּ בְּאָחַד הָהָרִים אוֹ בְּאָחַת הַגּאָיוֹת וַיֹּאמֶר לֹא תִשְׁלְחוּ וַיִּפְצְרוּ בוֹ עַד בּשׁ וַיֹּאמֶר שְׁלְחוּ וַיִּשְׁלְחוּ חֲמִשִׁים אִישׁ וַיְבַקְשׁוּ שְׁלְשָׁה יָמִים וְלֹא מְצָאָהוּ: וַיִּשְׁבוּ אֵלְיוֹ וְהוּא ישׁב בִּיִרִחוֹ וַיֹּאמֶר אֲלָחוּ וַיִּשְׁלְחוּ חֲמִשִׁים אִישׁ וַיְבַקְשׁוּ שְׁלְשָׁה יְמִים וְלֹא מְצָאָרוּ: וַיִּאמְרוּ אַנְשִׁי הְעִים וְהָאָרֶץ מְשַׁבֶּלֶת: וַיֹּאמְרוּ אְוֹהִי הְעִים וְהָאָבֶץ מְשַׁבּלֶת: וַיֹּאמֶר קְחוּ לִי צְלֹחִית חְדָשָׁה וְשִׁימוּ שָׁם מֶלַח וַיִּאמֶר בָּהַעְּ וְיִּאמֶר לְמִים הָאֵלֶה לֹא יִהְיָה מִשְׁם עוֹד אָלִיוּ הַבְּרָבְ אֵלִישְׁע אֲשֶׁר דִּבֵּר: וַיַּעַל מִשְׁם בִּית אֵל וְהוּא וֹ עֹלֶה בַּבֶּרֶךְ וְּמִשְׁבְּלְחוּ וְעִיבוּ וְיִבְּשְׁל הְשִׁב הְיִבְּר אֲלִישִׁע אֲשֶׁר דִּבֵּר: וַיַּעַל מִשְׁם בִּית אֵל וְהוּא וֹ עֹלֶה בַּדֶבְר אֲלִישִׁע אֲשֶׁר דִּבֵּר: וַיַּעַל מִשְׁם בִּית אֵל וְהוּא וְ עֹלֶה בִּבְרוּ בְּיִבְים לְטַנִּים יְצְאוּ מְחַבְּים מְנִיְלְרִם הְטַבִּים מִן הַנְּעָר וַהְּבְּקְנְה מֵהֶם אַרְבְּעִים וּשְׁתַּים יִבְּאוּ מְשְׁם אֶל הַר וַהְּבָּקְנְה מֵהֶם אַרְבְּעִים וּשְׁבּי יִלְדִים: וַיִּצְאוֹ מְשְׁם אֶל הַר וַהְבְּבְעְנָה מֵהֶם אַרְבָּעִים וּשְׁתַים יְבִים מִן הַיִּעַר וַהְבְּבְעְנָה מֵהֶם אַרְבְּעִים וּשְׁבִי יְלְדִים: וַיֵּלֶר מִשְׁם אֶל הַר בִּנִים מִן הַיִּער וַהְבְּבְענִה מֹהָם שִׁב שׁׁם שׁׁם שׁׁם שִׁם שׁׁם בּים בּים מִן הַנִּער בִּיּער וַהְּבְּעְנָה מֵהֶם אַבְּבְים וּשְׁבֹּי שְׁבֹּים מִבּים מִן הַנִּיִער וַנְיְבְּעְנְה מִהָם בְּיִבּים וּשְבֹּי בְּיִבְים בִּים מִן הַיִּער וַהְבְּבְּנְבְּבְּים מְבִים וּיְבְּים בְּיִבּים וּשְׁב שֹׁב שֹׁבּים בִּים בִּים בִּים בִּים בּים בּים בּים בּים בּים בּרים בִּים בּים בּים בּים בּים בִּים בּים בִּיל בִּיּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בּים בְּים בִּים בְּים בְּים בְּים בִּים בְּים בִּים בְּים בִּיּבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּישִׁבּים בְּים בְּים בְּישְׁבּים בְּים בְּישְׁבְּים בְּעִים בְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְ

And they said to him, Behold now, there are with your servants fifty strong men; let them go, we beg you, and seek your master; lest perhaps the spirit of the L-rd has taken him up, and cast him upon some mountain, or in some valley. - And he said, you shall not send. And when they urged him till he was ashamed, he said, Send. They sent therefore fifty men; and they sought three days, but found him not. And when they came again to him, for he remained at Jericho, he said to them, Did I not say to you, Go not? And the men of the city said to Elisha, Behold, we beg you, the situation of this city is pleasant, as our lord sees; but the water is bad, and the ground barren. And he said, Bring me a new jar, and put salt in it. And they brought it to him. And he went forth to the spring of the waters, and cast the salt in there, and said, Thus said the L-rd, I

Series XVII 4 Lecture #5

have healed these waters; there shall not be from there any more death or miscarriage. And the waters were healed until this day, according to the saying of Elisha which he spoke. - And he went up from there to Beth-El; and as he was going up by the way, there came out little children from the city, and mocked him, and said to him, Go up, you bald head; go up, you bald head. And he turned back, and looked on them, and cursed them in the name of the L-rd. And there came out two female bears from the wood, and tore forty two children of them. And he went from there to Mount Carmel, and from there he returned to Samaria. **Kings II 2:16-25**

אמר רבי יוחנן משום רבי מאיר: כל שאינו מלוה ומתלוה כאילו שופך דמים, שאילמלי ליווהו (2 אנשי יריחו לאלישע לא גירה דובים לתינוקות, שנאמר: (מלכים ב' ב) ויעל משם בית אל והוא עלה בדרך ונערים קטנים יצאו מן העיר ויתקלסו בו ויאמרו לו עלה קרח עלה קרח, אמרו לו: עלה שהקרחת עלינו את המקום. מאי ונערים קטנים? אמר ר' אלעזר: שמנוערים מן המצות, קטנים - שהיו מקטני אמנה. תנא: נערים היו, ובזבזו עצמן כקטנים. . . . (מלכים ב' ב) ויפן אחריו ויראם ויקללם בשם ד' מה ראה אמר רב: ראה ממש, כדתניא, רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני ושמואל אמר: ראה שכולן נתעברה בהן אמן ביום הכיפורים ורבי יצחק נפחא אמר: בלורית ראה להז כאמוריים ורבי יוחנז אמר: ראה שלא היתה בהז לחלוחית של מצוה. ודלמא בזרעייהו ניהוה הוה אמר רבי אלעזר: לא בם ולא בזרעם עד סוף כל הדורות. (מלכים ב' ב) ותצאנה שתים דובים מן היער ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים רב ושמואל, חד אמר: נס, וחד אמר: נס בתוך נס. מאן דאמר נס - יער הוה, דובים לא הוו מ"ד נס בתוך נס לא יער הוה ולא דובים הוו. וליהוי דובים ולא ליהוי יער דבעיתי. אמר רבי חנינא: בשביל ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק מלך מואב, הובקעו מישראל ארבעים ושנים ילדים. איני והאמר רב יהודה אמר רב: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות ואף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה, שבשכר ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק מלך מואב, זכה ויצתה ממנו רות, שיצא ממנו שלמה שכתוב ביה (מלכים א' ג) אלף עולות יעלה שלמה, ואמר רבי יוסי בן חוני: רות בתו של עגלון בנו של בלק היתה תאותו מיהא לקללה הוי. סוטה מו:-מז.

R. Yohanan said in the name of R. Meir: [Upon leaving a city,] whoever does not escort others or allow himself to be escorted is as though he sheds blood; for had the men of Jericho escorted Elisha he would not have stirred up bears against the children, as it is said (Kings II 2:23), "And he went up from there to Beth-El; and as he was going up by the way, there came out little children from the city, and mocked him, and said to him, Go up, you bald head; go up, you bald head." What they said to him was, "Go up, you who has made this place bald for us!" - What is the meaning of, "little children"? R. Eleazar said: Ne'arim [children] means they were bare [menu'arim] of precepts; "little" means they were little of faith. - A Tanna taught: They were youths [ne'arim] but they behaved like little children. . . . "And he turned back, and looked on them, and cursed them in the name of the L-rd." (ibid. 24) What did he see? - Rav said: He actually looked upon them, as it has been taught: Rabban Shimon b. Gamaliel says: Wherever the Sages set their eyes there is either death or calamity. Shmuel said: He saw that their mothers had all become conceived with them on the Day of Atonement. R. Yitzchak Nafcha (the smith) said: He saw that their hair was plaited as with Amorites. - R. Yohanan said: He saw that there was no sap of the commandments in them. But perhaps there would have been such in their descendants! R. Elazar said: Neither in them nor in their descendants unto the end of all generations. "And there came out two female bears from the wood, and tore forty two children of them." (ibid.) Ray and Shmuel [differ in their interpretation]; one said it was a miracle, while the other said it was a miracle within a miracle. He who said it was a miracle did so because there was a forest but there were no bears; he who said it was a miracle within a miracle did so because there was no forest nor were there any bears. [But according to the latter interpretation]

Series XVII 5 Lecture #5

there need have been [provided] bears but not a forest! [It was required] because [the bears] would have been frightened. R. Hanina said: On account of the forty-two sacrifices which Balak, king of Moab, offered, (Numbers 23:1, 14, 29) were forty-two children cut off from Israel. But it is not so; for Rav Yehudah has said in the name of Rav: Always should a man occupy himself with Torah and the commandments even though it be not for their own sake, for from [occupying himself with them] not for their own sake he comes to do so for their own sake; because as a reward for the forty-two sacrifices which Balak, king of Moab, offered, he merited that Ruth should issue from him and from her issued Solomon concerning whom it is written: A thousand burnt-offerings did Solomon offer! And R. Yose b. Honi said: Ruth was the daughter of Eglon the son of Balak! Nevertheless his desire was to curse Israel. **Sotah 46b-47a**

C. וְיהוֹרֶם בֵּן אַחָאַב מַלֶּךְ עַל יִשְׂרָאֵל בִּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת שָׁמֹנֵה עֵשֶׁרָה לִיהוֹשַׁפַט מֵלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ שָׁתִּים עשרה שַנָה: וַיַּעשה הַרְע בַּעִינֵי ד׳ רָק לֹא כאַבִיו וּכאמוֹ וַיַּסֶר אָת מַצַבַת הַבַּעַל אֲשֶׁר עַשָּה אַביו: רַק ָּבָּחַטאות יָרָבִעָם בֶּן נִבָּט אֲשֶׁר הֶחֶטִיא אֶת יִשִּׁרְאֵל דָבֵק לֹא סָר מִמֵּנָה: וּמֵישַׁע מֵלֵךְ מוּאַב הַיָה נֹקֵר והשיב למלך ישראל מאה אלף כרים ומאה אלף אילים צמר: ויהי כמות אחאב ויפשע מלך מואב בַּמֶלֶךְ יִשְׁרָאֵל: וַיָּצֵא הָמֶלֶךְ יְהוֹרָם בַּיּוֹם הַהוּא מְשֹׁמְרוֹן וַיִּפְּקְר אָת כַּל יִשְׁרָאֵל: וַיִּלֶךְ וַיְשְׁלָח אָל יְהוֹשְׁפַט מַלְךְ יְהוּדָה לָאמֹר מֵלֶךְ מוֹאָב פַּשַע בִּי הַתֶּלֶךְ אתִּי אָל מוֹאָב לְמַלְחַמָה וַיֹּאמֵר אָעֵלֶה כַּמוֹנִי כַמוֹךְ כַּעְמִי כעַמֵּךְ כָּסוּסֵי כָּסוּסֵיךָ: וַיֹּאמֶר אֵי זָה הַדֶּרֶךְ נַעֲלֶה וַיֹּאמֶר דְּרֶךְ מְדְבַּר אֲדוֹם: וַיֶּלֶךְ מֶלֶךְ יִשְׁרָאֵל וּמֵלֶךְ יהודה ומלך אדום ויסבו דרך שבעת ימים ולא היה מים למחנה ולבהמה אשר ברגליהם: ויאמר מלך ישראל אַהָה כִּי קָרָא ד׳ לשלשֶׁת הַמּלְכִים הָאֵלָה לָתֶת אוֹתֶם בַּיָד מוֹאַב: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֶׁפַט הָאֵין פּה נַבִיא לַד׳ וִנְדְרְשָׁה אֵת ד׳ מֵאוֹתוֹ וַיַּעַן אֲחָד מֵעַבְדֵי מֵלֶךְ יִשֹׂרָאֵל וַיֹּאמֵר פֹּה אֵלִישָׁע בֵּן שָׁפָט אֲשֵׁר יָצַק מַיִם עַל יְבִי אֵלִיָּהוּ: וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט וַשׁ אוֹתוֹ דְבַר ד׳ וַיֵּרְדוּ אֵלְיו מֶלֶךְ יִשֹׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט וּמֶלֶךְ אֵדוֹם: וַיֹּאמֵר אַלִישַע אָל מֶלֶךְ יִשְרָאֵל מָה לִי וַלַךְ לֶךְ אֶל נְבִיאֵי אַבִיךְ וְאָל נְבִיאֵי אָמֵךְ וִיאַמָר לוֹ מֶלֶךְ יִשְרָאֵל אַל כִּי קָרָא ד׳ לְשָׁלֹשֶׁת הַמָּלַכִים הָאֶלֶה לָתֶת אוֹתָם בִּיַד מוֹאָב: וַיֹּאמֶר אֱלִישַׁע חַי ד׳ צְ–בָאוֹת אֲשֶׁר עַמַדְתִּי לְפַנֵיוֹ כִּי לוּלֵי פָּנֵי יְהוֹשֶׁפָט מֵלֶךְ יְהוּדָה אֲנִי נִשֵּא אָם אַבִּיט אֱלֵיךְ וְאָם אַרְאֵךְ: וְעַתַּה קְחוּ לִי מִנַגֵּן וְהָיָה כּנָגַן הַמנָגַן וַתְּהִי עַלִיוֹ יֵד ד׳: וַיִּאמֶר כֹּה אָמֵר ד׳ עשה הַנַּחַל הָזָה גָבִים | גַּבִים: כִּי–כֹה | אַמֵּר ד׳ לֹא תראו רוח ולא תראו גשם והנחל ההוא ימלא מים ושתיתם אתם ומקניכם ובהמתכם: ונקל זאת בעיני ד׳ ונַתָן אָת מוֹאַב בּיַדכֶם: וַהְכִּיתָם כַּל עיר מבצר וְכַל עִיר מבחוֹר וְכַל עֵץ טוֹב תַּפִּילוּ וְכַל מַעִינֵי מִים תסתמו וכל החלקה הטובה תכאבו באבנים: ויהי בבקר כעלות המנחה והנה מים באים מדרך אדום וַתְּמַלָא הַאָרֶץ אֶת הַמֵּים: וכַל מוֹאָב שַמעוּ כִּי עַלוּ הַמּלְכִים לְהַלְּחֵם בַּם וַיִּצְעַקוּ מכּל חגר חגר הַמְעַלָה ויעמדו על הגבול: וישכימו בבקר והשמש זרחה על המים ויראו מואב מנגד את המים אדמים כדם: ויאמרו דם זה החרב נחרבו המלכים ויַכּו איש את רעהו ועתה לשלל מואב: ויַבאו אל מחנה ישראל וַיַּקְמוֹ יִשְרָאֵל וַיַּכּוֹ אֵת מוֹאָב וַיַּנְסוֹ מִפְּנִיהָם וַיַּכּוֹ בָה וְהַכּוֹת אָת מוֹאָב: וְהַעַרִים יָהַרסוּ וְכַל חַלְקָה טוֹבָה יַשְּׁלִיכוּ אִישׁ אַבְנוֹ וֹמִלְאוּהָ וְכָלֹ מַעִיַן מִים יִסְתּמוּ וְכָל עֵץ טוֹב יַפִּילוּ עַד הִשְּׁאִיר אֲבָנֶיהָ בַּקִּיר חְרָשֶׁת וַיָּסבּוּ הַקּלַעִים וַיַּכּוּהַ: וַיַּרָא מֶלֶךְ מוֹאָב כִּי חַזָק מְמֵּנוּ הַמְּלְחַמָה וַיִּקָח אוֹתוֹ שָׁבַע מֵאוֹת אִישׁ שׁלֶף חֵרֶב לְהַבְקִיעַ אֵל מֶלֶךְ אֵדוֹם וִלֹא יָכֹלוּ: וַיִּקָּח אָת בָּנוֹ הַבָּכוֹר אֲשֶׁר יִמְלֹךְ תַּחְתִּיו וַיַּעֲלֶהוּ עֹלָה עַל הַחֹמָה וַיִּהִי קצף גַּדוֹל עַל יִשְׁרָאֵל וַיִּסְעוּ מֵעַלִיוּ וַיַּשְׁבוּ לַאַרֵץ: מלכים ב ג:א-כז

And Jehoram, the son of Ahab, began to reign over Israel in Samaria in the eighteenth year of Jehoshaphat king of Judah, and reigned twelve years. And he did evil in the sight of the L-rd; but not like his father, or like his mother; for he put away the image of Baal that his father had made. Nevertheless he held fast to the sins of Jeroboam the son of Nebat, which made Israel sin; he departed not from that. And Mesha king of Moab was a sheep breeder, and delivered to the king of Israel a hundred thousand lambs, and a hundred thousand rams, with the wool. But it came to pass, when Ahab was dead, that the king of Moab rebelled against the king of Israel. And king

Jehoram went from Samaria the same time, and mustered all Israel. - And he went and sent to Jehoshaphat the king of Judah, saying, The king of Moab has rebelled against me; will you go with me against Moab to battle? And he said, I will go up; I am as you are, my people as your people, and my horses as your horses. - And he said, Which way shall we go up? And he answered, The way through the wilderness of Edom. - And the king of Israel went, and the king of Judah, and the king of Edom; and they made a circuit of seven days' journey; and there was no water for the camp, and for the animals that followed them. And the king of Israel said, Alas! that the L-rd had called these three kings together, to deliver them to the hand of Moab! - But Jehoshaphat said, Is there not here a prophet of the L-rd, that we may inquire of the L-rd by him? And one of the king of Israel's servants answered and said, Here is Elisha the son of Shaphat, who poured water on the hands of Elijah. - And Jehoshaphat said, The word of the L-rd is with him. And the king of Israel and Jehoshaphat and the king of Edom went down to him. And Elisha said to the king of Israel, What have I to do with you? Go to the prophets of your father, and to the prophets of your mother. And the king of Israel said to him, No; for the L-rd has called these three kings together, to deliver them to the hand of Moab. - And Elisha said, As the L-rd of hosts lives, before whom I stand, surely, were it not that I regard the presence of Jehoshaphat the king of Judah, I would not look toward you, nor see you. - But now bring me a minstrel. And it came to pass, when the minstrel played, that the hand of the L-rd came upon him. - And he said, Thus said the L-rd, Make this valley full of ditches. For thus said the L-rd, you shall not see wind, neither shall you see rain; yet that valley shall be filled with water, that you may drink, both you, and your cattle, and your beasts. And this is but a light thing in the sight of the L-rd; He will deliver the Moabites also to your hand. And you shall strike every fortified city, and every choice city, and shall fell every good tree, and stop all wells of water, and mar every good piece of land with stones. And it came to pass in the morning, when the meal offering (minchah) was offered, that, behold, there came water by the way of Edom, and the country was filled with water. - And when all the Moabites heard that the kings came to fight against them, they gathered all who were able to put on armor, and upward, and stood in the border. - And they rose up early in the morning, and the sun shone upon the water, and the Moabites saw the water on the other side as red as blood; And they said, This is blood; the kings have fought together, and they have struck one another; now therefore, Moab, to the plunder. And when they came to the camp of Israel, Israel rose up and defeated the Moabites, - so that they fled before them; but they went forward striking the Moabites. And they beat down the cities, and on every good piece of land cast every man his stone, and filled it; and they stopped all the wells of water, and felled all the good trees; only in Kir-Haraseth left they its stones; and the slingers surrounded it, and struck it. - And when the king of Moab saw that the battle was too hard for him, he took with him seven hundred men who drew swords, to break through to the king of Edom; but they could not. Then he took his eldest son who should have reigned in his place, - and offered him for a burnt offering upon the wall. And there was great indignation upon Israel; and they departed from him, and returned to their own land. Kings II 3:1-27

ריש לקיש אמר: כל אדם שכועס, אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו, אם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו. אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו ממשה. דכתיב (במדבר לא): ויקצף משה על פקודי החיל וגו' וכתיב (במדבר לא) ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה אשר צוה ד' את משה וגו' מכלל דמשה איעלם מיניה. אם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו מאלישע, דכתיב (מלכים ב ג) לולי פני יהושפט מלך יהודה אני נשא אם אביט אליך ואם אראך וגו' וכתיב (מלכים ב ג) ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ד' וגו'. פסחים סו:

Resh Lakish said: As to every man who becomes angry, if he is a Sage, his wisdom departs from him; if he is a prophet, his prophecy departs from him. If he is a Sage, his wisdom departs from

him: [we learn this] from Moses. For it is written (Numbers 31:14), "And Moses was angry with the officers of the host etc.;" and it is written (ibid. 21), "And Eleazar the Priest said unto the men of war that went to the battle: This is the statute of the law which the L-rd has commanded Moses etc.," hence it follows that it had been forgotten by Moses. If he is a prophet, his prophecy departs from him: [we learn this] from Elisha. Because it is written (Kings II 3:14), "were it not that I regard the presence of Johoshaphat the king of Judah, I would not look toward you, nor see you;" and it is written (ibid. 15), "But now bring me a minstrel, And it came to pass, when the minstrel played, that the hand of the L-rd [i.e., the spirit of prophecy] came upon him." **Pesachim 66b**

אין שכינה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך דברים בטלים, אלא מתוך דבר שמחה של מצוה, שנאמר (מלכים ב' ג) ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ד'. שבת ל:

The Divine Presence rests [upon] man] neither through gloom, nor through sloth, nor through frivolity, nor through levity, nor through talk, nor through idle chatter, save through a matter of joy in connection with a precept, as it is said (Kings II 3:15), "But now bring me a minstrel. And it came to pass, when the minstrel played, that the hand of the L-rd came upon him." **Shabbos 30b**

D.
וְאִשְּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי בְנֵי הַנְּבִיאִים צְעְקָה אֶל אֱלִישָׁע לֵאמֹר עַבְדְּךְ אִישִׁי מֵת וְאַתָּה יָדַעְתָּ כִּי עַבְדְּךְ הָיָה יָרֵא אֶת ד׳ וְהַנֹּשֶׁה בָּא לְקַחַת אֶת שְׁנִי יְלָדִי לוֹ לַעֲבָדִים: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע מָה אֶעֱשֶׂה לְּךְ הַגִּידִי לִי מַה יֶשׁ אֶסוּךְ שְׁמֶן: וַיֹּאמֶר לְכִי שַׁאֲלִי לְךְ כֵּלִים מִן הַחוּץ מֵאֵת לְּךְ בַּבְּיִת וַתֹּאמֶר אֵין לְשִׁפְּחָתְךְ כֹל בַּבִּיִת כִּי אִם אָסוּךְ שְׁמֶן: וַיֹּאמֶר לְכִי שַׁאֲלִי לְךְ כֵּלִים מְן הַחוּץ מֵאֵת כְּלְ שְׁבֵנְיִךְ בֵּלִים רֵקִים אֵל תַּמְעִיטִי: וּבָאת וְסְגַּרְתְּ הַבֶּעֶדְ וּבְעֵד בְּנֵיךְ וֹיְצִקְתְּעְ עַל כְּל הַכֵּלִים הָאֵלֶה וְהַבְּעֵד בְּנֵיהְ הֵם מַגִּשִׁים אֵלֶיהָ וְהִיא מוֹצְקֶת: וַיְהִי וֹ וְהַבָּא תַּסִיעִי: וַתַּלֹּך מֵאָתוֹ וְתִּסְגֹּר הַבֶּעְדְה וּבְעֵד בְּנָיהְ הֵם מַגִּשִׁים אֵלֶיהְ וְהִיא מוֹצְקֶת: וַיְהִי וְיְהִי בְּנִלְתוֹ וַתְּאֹבֶר לְאִישׁ הְאֶב לֹים וַתֹּאמֶר אֶל בְּנָה הַגִּישְׁה אֵלֵי עוֹד כֶּלִי וְיֹּאמֶר אֵלֵי בְּוֹלְ וְשִׁלְמִי אֶת נִשְׁיֵךְ וְאַלְּמִי אֶת נִשְׁיִךְ וְאַתְּ וּבְנִיךְ תִּחְיִי בַּנּוֹתְר: מלכים בּנִתְּלְים וְלֹּאִישׁ הְאֶשְׁר לְהִים וַיֹּאמֶר לְכִי מִכְרִי אֶת הַשֶּׁמֶן וְשַׁלְמִי אֶת נִשְׁיִךְ וְאַתְּ וּלְבִין וְתִּבּוֹ וְשִׁלְבִי מִבְרִי אָת הַשְּישׁן וְשִׁלְּמִי אֶת נִשְׁיִן וְשִׁלְּמִי אֶת הַשְּׁמֵן וְשַׁלְמִי אֶת נִשְׁיִן וְשִׁלְּיִם וְלִייִבְ בְּלִּים וַלְּחִייִי בַּנּוֹתְ וְבִילְנִי מִבְּיִי אֶת נִשְׁיֵבן וְאַבְּי וְבִּנִיךְ הַנִי מִכְרִי אֶת הָשְׁי וְשְׁבֹּן וְשִׁלְם וְשְׁי בְּבִּי מִבְּרִי אֶת הַשְּבּי בְּבִּיְ וְנִילְם בְּבִי מִבְּיִי בְּיִבְיִי אָי בּנִבּין בְּבִּיתְ בְּבְּיִבְיוֹ בְּעִבְּבִין בְּיִבְיִם בְּעִבְים בְּלְבִיים בְּבֹּית בְּישְׁבְּי בְּיבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּלְים בְּבְיּבְים בְּיִבְיִים בְּעֹים בְּבְיוֹבְיתְים בְּנְבְיּבְּים בְּילְבִי מְכְרִי מִבְּיִי עִּיבְיְ עְנִייְנְישְׁנִשְׁע בְּבְיוּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּילִים בְּילְבִי מְּבְיבְיים בְּי עִבְּים בְּבּיוֹים בְּילְבִי מְבְבְּים מִן וְּבְיבְּים בְּיִי בְּיִים בְּילְים בְּיבְּים בְּילְים בְּיִים בְּישְׁבְּבְּים בְּיִּבְים בְּיִבְּיבְים בְּיבְּים בְּיִים בְּיבְּבְיתְים בְּבֹים בְּיוֹבְים

And there cried a certain woman of the wives of the sons of the prophets to Elisha, saying, Your servant my husband is dead; and you know that your servant feared the L-rd; and the creditor has come to take to him my two sons to be slaves. - And Elisha said to her, What shall I do for you? tell me, what have you in the house? And she said, Your maidservant had not any thing in the house, save a jar of oil. Then he said, Go outside, borrow utensils from all your neighbors, empty utensils; borrow not a few. And when you come in, you shall close the door upon you and upon your sons, and shall pour out into all those utensils, and you shall set aside that which is full. And she went from him, and closed the door upon her and upon her sons, who brought the utensils to her; and she poured out. And it came to pass, when the utensils were full, that she said to her son, Bring me yet a utensil. And he said to her, There is not any utensil more. And the oil stopped flowing. Then she came and told the man of G-d. And he said, Go, sell the oil, and pay your debt, and live you and your children off the rest. **Kings II 4:1-7**

E. וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע אֶל שׁוּנֵם וְשָׁם אִשָּׁה גְּדוֹלָה וַתַּחְזֶק בּוֹ לֶאֱכָל לָחֶם וַיְהִי מִדִּי עָבְרוֹ יָסָר שְׁמְה לֶאֶכָל לָחֶם: וַתֹּאמֶר אֶל אִישָׁה הִנָּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱ–לֹהִים קְדוֹשׁ הוּא עֹבֵר עָלֵינוּ תָּמִיד: נַעֲשֶׂה נָּא עֲלִיַּת קִיר קִטַנָּה וְנָשִים לוֹ שָׁם מִשָּׁה וְשָׁלְחָן וְכִפֵּא וּמְנוֹרָה וְהָיָה בְּבֹאוֹ אֵלֵינוּ יָסוּר שָׁמָּה: וַיְהִי הַיּוֹם וַיְּבֹא Series XVII 8 Lecture #5

שַׁמַּה וַיָּסַר אֵל הַעֵּלִיָּה וַיִּשְׁכַּב שַׁמַה: וַיֹּאמֵר אֵל גֵּיחָזִי נַעֵרוֹ קָרָא לְשׁוּנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָא לָה וַתַּעֵמֹר לְבַבֶּר לְךְ הֵיָשׁ לְדַבֶּר לְךְ אַל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֵל שֵׁר הַצַּבָא וַתֹּאמֶר בַּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכי ישַבֶּת: וַיֹּאמֶר וֹמָה לְעַשׁוֹת לָה וַיֹּאמֶר גִּיחַזִי אָבַל בַּן אָין לַהּ וִאִישָׁהּ זָקַן: וַיֹּאמֵר קָרַא לָהּ וַיִּקְרָא לָהּ וַתַּעֵמֹר בַּפָּתַח: וַיֹּאמֶר לַמּוֹעֵד הַזֶּה כְּעֵת חַיָּה אַתִּ חֹבֶקֶת בֵּן וַתּאמֵר אַל אַדנִי אִישׁ הָאֵ–לֹהִים אַל תִּכָזֵב בִּשִׁפְּחָתֶך: וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן לַמּוֹעֵד הַזֶּה כְּעֵת חַיְּה אשר דבר אליה אלישע: ויגדל הילד ויהי היום ויצא אל אביו אל הקצרים: ויאמר אל אביו ראשי ראשי ויאמר אל הנער שאהו אל אמו: וישאהו ויביאהו אל אמו וישב על בּרכּיה עד הצהרים וימת: וַתַּעַל וַתַּשִׂכְּבַהוּ עַל מטַת אִישׁ הָאָ–לֹהִים וַתְּסִגֹּר בַּעָדוֹ וַתָּצֵא: וַתְּקָרָא אֵל אִישַׁה וַתֹּאמֶר שָׁלְחָה נַא לִי אַחַר מַן הַנּעַרים ואָחַת הַאָתנוֹת ואַרוּצָה עַד אישׁ הַאַ–לֹהִים ואַשׁוּבַה: וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ אַתּ הֹלֶכֶת אֵלֵיו הַיּוֹם לא חרש ולא שַבַּת וַתּאמֶר שַלוֹ׳: וַתַּחֲבשׁ הָאַתוֹן וַתּאמֶר אֵל נַעַרָה נָהָג וַלֶּךְ אֵל תַעַצֵר לִי לְרַכֹּב כִּי אָם אָמַרתִּי לַדְ: וַתַּלֶדְ וַתַּבוֹא אֵל אִישׁ הַאֱ–לֹהִים אֵל הַר הַכַּרְמֵל וַיְהִי כִּרְאוֹת אִישׁ הַאֱ–לֹהִים אֹתָה מְנָגֵד וַיֹּאמֶר אָל גִּיחַזִי נַעֵרוֹ הָנָה הַשׁוּנַמִּית הַלָּז: עַתַּה רוּץ נַא לְקָרַאתַה וַאָמֵר לָה הַשְׁלוֹ׳ לָךְ הַשְׁלוֹ׳ לְאִישֵׁךְ הַשָּׁלוֹ׳ לַיָּלֵד וַתֹּאמֵר שָׁלוֹ׳: וַתָּבֹא אֶל אִישׁ הָאֶ–לֹהִים אֶל הָהָר וַתַּחַזֵק בְּרַגְלָיו וַיִּגַשׁ גִּיחַזִי לְהָדְפָה וַיֹּאמֶר אָישׁ הַאֶּ–לֹהִים הַרְפָּה לָה כִּי נַפְשָׁה מַרָה לָה וַד׳ הַעְלִים מְמֵנִי וְלֹא הִגִּיד לִי: וַתֹּאמֶר הַשַּאַלְתִּי בֶן מֵאֶת אַ אִישׁ אִישׁ לֹא תַשְׁלֵה אֹתִי: וַיֹּאמֶר לְגֵיחַזִי חֲגֹר מָתְנִיךְ וְקַח מִשְׁעַנִתִּי כְיָדְךְ וְלֵךְ כִּי תִמְצָא אִישׁ לא תברבנו וכי יברכף אִישׁ לא תַעַנֵנוּ וְשַׂמְתַּ מִשְׁעַנִתִּי עַל פָּנֵי הַנַּעַר: וַתֹּאמֵר אֵם הַנַּעַר חַי ד׳ וְחֵי נַפְשִׁךְ אָם אָעַזָבֶךְ וַיַּקֶם וַיֵּלֶךְ אָחַרִיהַ: וְגָחַזִי עַבַר לְפָנֵיהָם וַיַּשֵׂם אָת הָמַשְׁעַנָת עַל פָּנֵי הַנַּעַר וְאָין קוֹל וְאָין קשׁב וַיַּשַׁב לְקָרָאתוֹ וַיַּגָּד לוֹ לֵאמֹר לֹא הֶקִיץ הַנַּעַר: וַיַּבֹא אֱלִישַׁע הַבַּיִתָה וְהְנֵּה הַנַּעַר מֵת מִשְׁכַּב עַל מְטַתוֹי וַיַּבּא וַיִּסָגר הַדֶּלֶת בַּעַד שָׁנִיהָם וַיִּתְפַּלֶּל אֵל ד׳: וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל הַיֵּלֶד וַיַּשֶׁם פִּיו עַל פִיו וְעִינִיו עַל עֵינִיו וְכַפִּיו עַל כַּפִּיו וַיִּגָהַר עַלַיו וַיַּחָם בִּשַׂר הַיַּלֶד: וַיַּשָׁב וַיֵּלֶךְ בַּבַּיִת אַחַת הֵנָה וְאַחַת הֵנָה וַיַּעַל וַיְּגָהַר עַלַיו וַיָּזוֹרֶר הַנַּעַר עַד שֶׁבַע פָּעַמִים וַיִּפָּקַח הַנַּעַר אָת עֵינִיוּ: וַיָּקָרָא אָל גֵיחָזִי וַיֹּאמֶר קָרָא אָל הַשְּנָמִית הַזֹּאת וַתְּצֵא: וַתְּשֵׁא אֶת בְּנָה וַתְּצֵא: וַתַּבֹא וַתְּפֹּל עַל רַגְלַיוֹ וַתְּשָׁתַחוּ אָרְצַה וַתְּשָׂא אֶת בְּנָה וַתְּצֵא:

And it happened one day, that Elisha passed to Shunem, where there was a wealthy woman; and she urged him to eat bread. And so it was, that whenever he passed by, he turned in there to eat bread. And she said to her husband, Behold now, I perceive that this is a holy man of G-d, who passes by us continually. Let us make a little chamber, I beg you, on the wall; and let us set for him there a bed, and a table, and a stool, and a lampstand; and it shall be, when he comes to us, that he shall turn in there. - And it happened one day, that he came there, and he turned into the chamber, and lay there. And he said to Gehazi his servant, Call this Shunemmite. And when he had called her, she stood before him. And he said to him, Say now to her, Behold, you have been careful to take all this trouble for us. What is to be done for you? Would you be spoken for to the king, or to the captain of the army? And she answered, I live among my own people. - And he said, What then is to be done for her? And Gehazi answered, Truly she has no child, and her husband is old. And he said, Call her. And when he had called her, she stood in the door. And he said, About this season, in the coming year, you shall embrace a son. And she said, No, my lord, you man of G-d, do not lie to (falsely promise or disappoint) your maidservant. - And the woman conceived, and bore a son at that season that Elisha had said to her, in the following year. And one day, when the child was grown, he went out to his father to the reapers. And he said to his father, My head, my head. And he said to a lad, Carry him to his mother. And when he had taken him, and brought him to his mother, he sat on her knees till noon, and then died. And she went up, and laid him on the bed of the man of G-d, and closed the door upon him, and went out. And she called to her husband, and said, Send me, I beg you, one of the young men, and one of the donkeys, that I may run to the man of G-d, and come again. And he said, Why will you go to him today? It is neither new moon, nor sabbath. And she said, It shall be well. - Then she saddled a Series XVII 9 Lecture #5

donkey, and said to her servant, Drive, and go forward; do not slacken the pace, unless I bid you. And she went and came to the man of G-d to Mount Carmel. And it came to pass, when the man of G-d saw her far away, that he said to Gehazi his servant, Behold, yonder is that Shunemmite; Run now, I beg you, to meet her, and say to her, Is it well with you? Is it well with your husband? Is it well with the child? And she answered, It is well. And when she came to the man of G-d to the hill, she caught him by the feet; but Gehazi came near to thrust her away. And the man of G-d said, Let her alone; for her soul is grieved inside her; and the L-rd hid it from me, and did not tell me. - Then she said, Did I ask my lord for a son? Did I not say, Do not deceive me? Then he said to Gehazi, Gird up your loins, and take my staff in your hand, and go your way; if you meet any man, greet him not; and if any greets you, do not answer him back; and lay my staff upon the face of the child. - And the mother of the child said, As the L-rd lives, and as your soul lives, I will not leave you. And he arose, and followed her. And Gehazi passed on before them, and laid the staff upon the face of the child; but there was neither voice, nor sound. Therefore he went back to meet him, and told him, saying, The child is not awakened. And when Elisha came into the house, behold, the child was dead, and laid upon his bed. He went in therefore, and closed the door upon the two of them, and prayed to the L-rd. And he went up, and lay upon the child, and put his mouth upon his mouth, and his eyes upon his eyes, and his hands upon his hands; and he stretched himself upon the child; and the flesh of the child became warm. Then he returned, and walked in the house to and fro; and went up, and stretched himself upon him; and the child sneezed seven times, and the child opened his eyes. And he called Gehazi, and said, Call this Shunemmite. And he called her. And when she came to him, he said, Take up your son. Then she went in, and fell at his feet, and bowed to the ground, and took up her son, and went out. Kings II 4:8-37

ד.

וַאֱלִישָׁע שָׁב הַגּּלְגָּלָה וְהָרֶעָב בָּאָרֶץ וּבְנִי הַנְּבִיאִים יִשְׁבִים לְפָנִיו וַיֹּאמֶר לְנַצְרוֹ שְׁפֹּת הַסִּיר הַגְּדוֹלְה וּבְשׁל נָזִיד לְבָנִי הַנְּבִיאִים: וַיֵּצֵא אֶחָד אֶל הַשְּׁדֶה לְלַקֵּט אֹרֹת וַיִּמְצָא גָּפָן שָׂדֶה וַיְלַקֵּט מִמָּנוּ פַּקְעֹת שָׂדֶה מְלַאְ בִּגְּדוֹ וַיָּבֹא וַיְפַלָּח אֶל סִיר הַנָּזִיד כִּי לֹא יָדְעוּ: וַיִּצְקוּ לַאֲנָשִׁים לֶאֱכוֹל וַיְהִי כְּאָכְלְם מֵהַנְּזִיד וְהַמְּה צְּעְקוּ וַיִּאמֶר בְּנְתוּ בָּסִיר אִישׁ הָאֶ—לֹהִים וְלֹא יָכְלוּ לֵאֵנִל: וַיֹּאמֶר וּלְחוּ קָמַח וַיַּשְׁלֵּךְ אֶל הַסִּיר וִיֹּאמֶר צַּק לְעָם וְיֹאבֵלוּ וְלֹא הָיְהָ דְּבָר רָע בַּסִּיר: וְאִישׁ בְּא מִבַּעַל שְׁלְשָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֶ—לֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִם לֶעָם וְיֹאבֵלוּ וְלֹא הָיְה דְּבָר רְע בַּסִּיר: וְאִישׁ בְּא מִבַּעַל שְׁלְשָׁה וַיִּבֵא לְאִישׁ הָאֶ—לֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִם עָּשְׂרִים לְטָם שְׂעֹרִים וְכַרְמֶל בְּצִקְלנוֹ וַיֹּאמֶר תֵּן לְעָם וְיֹאבֵלוּ: וַיֹּאמֶר מְשְׁרְתוֹ מָה אָתֵן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ נִיּאמֶר תֵּן לְעָם וְיֹאבֵלוּ בִּיֹלוּ בִּיֹלוּ בִּי כֹה אָמֵר ד׳ אָבוֹל וְהוֹתֵר: וַיִּתֵן לְפְנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּוֹתרוּ בִּרְבֵּר ד׳: מֹלכּים בּי לֹרּבּילוּ וְלֹעם וְיֹאבֵלוּ בִּי כֹה אָמֵר ד׳ אָכוֹל וְהוֹתֵר: וַיִּתְּן לְפְנִיהֶם וַיֹּאבְלוֹּ וַיִּוֹתְרוּ בִּיְעם וְיֹאבֵלוּ בִּי בֹה אַמֵּר ד׳ אָבוֹל וְהוֹתֵר: וַיִּתְן לְפְבִי בְיִבּר דִי: מֹלכִים בִּילִבם וְיֹאבֵלוּ בִּי כֹה אָמֵר ד׳ אָבוֹל וְהוֹתר: וַיִּתְּן לְפְבִיה וַיֹּאבְלוֹּ וַיִּוֹתְרוּ בִּיְבָּר דִי: מֹלכּים בִי לִּבְּרוֹים בְּיִבּים בְּיֹבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּמִילוּ בִּיּנִים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּבִיר בִיּבּים בְּיִבּים בְּיִבּבּעוֹים וְיִשְׁבִים בְּבִי בֹּים בְּבִּים בְיּבְּים בּבּיר ביי בֹים בְּבִּים בְּיוֹב בִּילוּ בִיּוֹבְיים בְּיִבּים בְּיִים בְּיבּעוֹים בְּיִבְּים בְּיבּבְיוּ בְּבִיים בְּיּבְים בְּבּיוֹ בִיּיֹבְים בּיוֹים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּבְּבְיוֹי בִיּיֹם בְּיוֹן בְּעִים בְּיִבּלוּ בִיּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּיוֹי בְּיִים בְּבְים בְּבְיים בְּבְּרְים בְּיוֹי בְּבְיוֹי בְּיִים בְּבְּי

And Elisha came again to Gilgal; - and there was a famine in the land; and the sons (disciples) of the prophets were sitting before him; and he said to his servant, Set on the great pot, and boil a pottage for the sons of the prophets. And one went out to the field to gather herbs, and found a wild vine, and gathered of it his lap full of wild gourds, and came and sliced them into the pot of pottage; and they knew not what they were. And they poured out for the men to eat. And it came to pass, as they were eating of the pottage, that they cried out, and said, O you man of G-d, there is death in the pot. And they could not eat of it. But he said, Then bring meal (flour). And he cast it into the pot; and he said, Pour out for the people, that they may eat. And there was no harm in the pot. - And there came a man from Baal-Shalisha, and brought the man of G-d bread of the first fruits, twenty loaves of barley, and fresh ears of grain in its husk. - And he said, Give to the people, that they may eat. And his servant said, What, should I set this before a hundred men? He said again, Give the people, that they may eat; for thus said the L-rd, They shall eat, and shall leave of it. And he set it before them, and they ate, and left of it, according to the word of the L-rd. Kings II 4:38-44

Series XVII 10 Lecture #5

ונעמן שר צבא מלך ארם היה איש גדול לפני אדניו ונשא פנים כי בו נתן ד' תשועה לארם והאיש הָיָה גָּבּוֹר חַיִּל מִצַרְע: וַאָרָם יָצָאוּ גִדוּדִים וַיִּשְׁבּוּ מֵאֶרְץ יִשְׁרָאֵל נַעֲרָה קְטַנַּה וַתְּהִי לְפָּנֵי אֲשֶׁת נַעֲמַן: וַתֹּאמֶר אֵל גָּבָרְתַּה אַחַלֵּי אֲדֹנִי לְפָנֵי הַנָּבִיא אֲשֶׁר בְּשׁמְרוֹן אַז יֵאֱסֹף אֹתוֹ מְצַרְעִתּוֹ: וַיַּבֹא וַיַּגֶּד לַאדֹנִיו לאמר כַּזֹאת וְכַזֹאת דַבָּרָה הַנַּעַרָה אֲשֶׁר מֶאָרֶץ יִשְׁרָאֵל: וַיֹּאמֵר מֶלֶךְ אָרָם לֶךְ בֹּא וְאָשְׁלְחַה סָפֵּר אֵל מֵלֶךְ יִשֹרָאֵל וַיֵּלֶךְ וַיִּקַח בִּיָדוֹ עֵשֵׂר כִּכְּרִי כֵסָף וְשֵׁשֵׁת אֲלָפִים זָהָב וְעֵשֵׂר חַלִּיפוֹת בִּגָדִים: וַיָּבֵא הַסָּפֵּר אֵל מֵלֶךְ יִשְרָאֵל לֵאמר וְעַתַּה כָּבוֹא הַסֶּפֶר הַזֶּה אֱלֵיך הְנָה שַׁלַחָתִּי אֱלֵיך אֶת נַעֲמֵן עַבְדִי וַאֲסַפְתּוֹ מִצַּרְעִתּוֹ: וַיִּהִי פַקרא מֶלֶךְ יִשְׁרָאֵל אָת הַסֶּפֶר וַיִּקְרַע בָּגָדִיו וַיֹּאמֶר הָאֶ–לֹהִים אָנִי לְהַמִית וּלְהַחִיוֹת כִּי זָה שׁלֶח אֶלֵי לְאֵסף איש מצרעתוֹ כּי אַך דעוּ נָא וּראוּ כִּי מתאַנָה הוּא לִי: וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ | אַלִּישֵׁע איש האַ-להים כִּי קרע מַלְד ישראל את בגדיו וישלח אל המלך לאמר למה קרעת בגדיד יבא נא אלי וידע כי יש נביא בישראל: וַיַבא נַעמן בּסוּסִיו וּבַרְכַבּוּ וַיַּעַמֹד פָּתַח הַבִּית לָאֵלִישַׁע: וַיִּשׁלַח אָלִיו אַלִּישַׁע מַלְאַךְ לָאמר הַלוֹךְ וְרַחֲצַתְּ שֶׁבֶע פָּעָמִים בַּיַּרָדֶן וְיַשֹׁב בִּשַּׂרָךְ לְדְּ וּטָהַר: וַיִּקְצֹף נַעָמֵן וַיֵּלֶךְ וַיֹּאמֶר הָנָה אָמַרְתִּי אָלַי | יָצֵא יַצוֹא וְעַמֵּד וְקַרָא בִּשֶׁם ד׳ אֵ–לֹהַיו וְהָנִיף יָדוֹ אֵל הַמַּקוֹם וְאָסַף הַמְּצֹרַע: הַלֹא טוֹב אֲבַנָה [אֲמַנָה] וּפַּרְפַּר נַהַרוֹת דַּמֶשֶׁק מִכּל מֵימֵי יִשְּׂרָאֵל הֲלֹא אֶרְחַץ בָּהֶם וְטָהָרִתִּי וַיִּפֶּן וַיֵּלֶךְ בְּחַמָה: וַיִּגִּשׁוּ עֵבָדִיו וַיִדַבִּרוּ אֵלָיו וַיֹּאמִרוּ אַבי דָבַר גַּדוֹל הַנַּביא דַבֵּר אָלֵידְ הַלוֹא תַעֲשֶׁה וְאַף כִּי אָמֵר אָלִידְ רְחָץ וְטַהָר: וְיִּיִבְּל בַּיִּרְדְן שֶׁבֵע פּעַמִים כָּדָבַר אִישׁ הָאֵ–לֹהִים וַיַּשֶׁב בִּשֵּׁרוֹ כִּבְשֵׂר נַעַר קטן וַיִּטְהַר: וַיַּשֶׁב אֵל אִישׁ הָאֵ–לֹהִים הוּא וְכַל מחנהו וַיַבֹא וַיַּעָמִד לפַנִיו וַיֹּאמֶר הנָה נָא יַדעתי כִּי אֶין אַ-להִים בַּכַל הָאַרֶץ כִּי אָם בּישראַל וְעַתַּה קח נָא בַרַכַה מֵאֵת עַבִדְּך: וַיֹּאמֶר חַי ד׳ אֲשֶׁר–עָמַדְתִּי לְפָנָיו אָם אֶקֶח וַיִּפְצֵר בּוֹ לְקַחַת וַיְמָאֵן: וַיֹּאמֶר נַעְבֶּן ָּנָא יַתַן נָא לְעַבִּדְּךְ מַשָּׂא צֵמֵד פָּרָדִים אָדָמָה כִּי לוֹא יַעֲשֶׁה עוֹד עַבִּדְךְ עלָה וָזֵבַח לֵאלֹהִים אָחַרִים כִּי אִם לַר׳: לַדֶּבֶר הַזֶּה יִסְלַח ד׳ לְעַבְדֶּךְ בִּבוֹא אֲדנִי בֵית רְמוֹן לְהִשְׁתַּחֵוֹת שַׁמָה וְהוֹא | נִשְׁעַן עַל יָדִי וָלּאמֶר נֵא ד׳ לְעַכִּדְּךְ בַּדָּכֶר הַזֵּה: וַיֹּאמֶר (כתיב ולא קרי) נא ד׳ לְעַכִּדְּךְ בַּדָּכֶר הַזֵּה: וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ לְשַׁלוֹ׳ וַיֶּלֶךְ מֶאָתּוֹ כִּבָרַת אַרֵץ: וַיֹּאמֶר בֶּיחַזִי נַעַר אֱלִישַׁע אִישׁ הַאֱ–לֹהִים הְנֵּה | חַשַּׁךְ אֲדֹנִי אֵת נַעָמֵן הַאַרמִי הָזֶה מַקּחָת מִיָּדוֹ אָת אֲשֶׁר הֶבִיא חֵי ד׳ כִּי אָם רַצְתִּי אָחָרִיו וְלַקְחָתִּי מֵאָתוֹ מָאוּמָה: וַיִּרְדֹּף גיחזי אחרי נעמן ויראה נעמן רץ אחריו ויפל מעל המרכבה לקראתו ויאמר השלו': ויאמר | שלו' אָדנִי שֶׁלְחַנִי לֵאמר הַנָּה עַתַּה זָה בָּאוּ אֶלַי שָׁנֵי נִעַרִים מֶהַר אֶפַרִים מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים תַּנָה נַא לָהֶם כְּכֵּר כְּסֵף וּשָׁתֵּי חֲלְפוֹת בָּגַדִים: וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֱל קַח כִּכַרִים וַיִּפְרַץ בּוֹ וַיַּצֵר כִּכְּרַיִם כֵּסף בִּשְׁנִי חַרְטִים וּשְׁתֵּי חַלְפוֹת בָּגַדִים וַיִּתָּן אֵל שָנֵי נִעָרִיו וַיִּשְׁאוּ לְפַנִיו: וַיַּבֹא אֵל הַעֹפֵל וַיִּקָח מִיָּדִם וַיִּפַּקְד בַּבַּיִת וַיִשְׁלַח אָת האַנשים ויַלכו: והוא בא וַיַעמד אַל אַדניו ויאמר אַליו אַלישע מאַין גַחזי ויאמר לא הַלָּךְ עַבַּדְּךְ אַנָה וָאַנָה: וַיֹּאמֶר אֶלֵיו לֹא לְבִּי הַלַּךְ כַּאֲשֶׁר הַפַּךְ אִישׁ מֶעַל מֶרְכָּבַתּוֹ לְקְרָאתֶךְ הַעֶּת לְקָחַת אֶת הַכֶּסֶף וְלַקְחַת בָּגָדִים וְזֶיתִים וּכָרַמִים וָצֹאן וּכַקַר וַעֲבַדִים וּשְׁפַחוֹת: וְצַרַעַת נַעֲמַן תִּדְבַּק בָּדְ וּכְזַרְעַךְ לְעוֹלָם וַיְּצֵא מלפניו מצרע כשלג: מלכים ב ה:א-כז

And Naaman, captain of the army of the king of Aram, was a great man with his master, and highly esteemed, because by him the L-rd had given deliverance to Aram; - he was also a mighty man in valor, but he was a leper. - And the Arameans had gone out in raiding parties, and had brought captive from the land of Israel a little girl; and she waited on Naaman's wife. And she said to her mistress, Would (the prayers before) G-d (be uttered by) my lord were with (in the presence of) the prophet who is in Samaria! for he would heal him of his leprosy. And one went in, and told his lord, saying, Thus and thus said the maid who is from the land of Israel. - And the king of Aram said, Go to, go, and I will send a letter to the king of Israel. And he departed, and took with him ten talents of silver, and six thousand pieces of gold, and ten changes of garments. And he brought the letter to the king of Israel, saying, And when this letter reaches you, know that I have sent Naaman my servant to you, that you may cure him of his leprosy. And it came to pass, when the king of Israel read the letter, that he tore his clothes, and said, Am I G-d, to kill and to make alive, that this man sends me a man to cure him of his leprosy? Only consider, I beg

Series XVII 11 Lecture #5

you, how he seeks a quarrel with me. - And it was so, when Elisha the man of G-d heard that the king of Israel had torn his clothes, he sent to the king, saying, Why have you torn your clothes? Let him come now to me, and he shall know that there is a prophet in Israel. - And Naaman came with his horses and with his chariot, and stood at the door of the house of Elisha. And Elisha sent a messenger to him, saying, Go and wash (immerse) in the Jordan seven times, and your flesh shall come back to you, and you shall be clean. - But Naaman was angry, and went away, and said, Behold, I thought, He will surely come out to me, and stand, and call on the name of the L-rd his G-d, and wave his hand over the place, and cure the leper. - Are not Amana and Pharpar, rivers of Damascus, better than all the waters of Israel? May I not wash in them, and be clean? And he turned and went away in a rage. And his servants came near, and spoke to him, and said, My father, if the prophet had bid you do some great thing, would you not have done it? How much rather then, when he said to you, Wash, and be clean? So he went down, and dipped himself seven times in the Jordan, according to the saying of the man of G-d; and his flesh was restored like the flesh of a little child, and he was clean. And he returned to the man of G-d, he and all his company, and came, and stood before him; and he said, Behold, now I know that there is no G-d in all the earth, but in Israel; now therefore, I beg you, take a blessing of your servant. But he said, As the L-rd lives, before whom I stand, I will receive none. And he urged him to take it; but he refused. - And Naaman said, If not, let then, I beg you, be given to your servant two mules' burden of earth? - for your servant will henceforth offer neither burnt offering nor sacrifice to other gods, but to the L-rd. In this thing the L-rd pardon your servant, that when my master goes to the house of Rimmon to worship there, - and he leans on my hand, and I bow myself in the house of Rimmon; when I bow down myself in the house of Rimmon, the L-rd pardon your servant in this thing. And he said to him, Go in peace. - And when he departed from him a short distance Gehazi, the servant of Elisha the man of G-d, said, Behold, my master had spared Naaman this Aramean, in not receiving at his hands that which he brought; but, as the L-rd lives, I will run after him, and take something from him. And Gehazi followed after Naaman. And when Naaman saw him running after him, he alighted down from the chariot to meet him, and said, Is all well? And he said, All is well. My master had sent me, saying, Behold, just now came to me from Mount Ephraim two young men of the sons of the prophets; give them, I beg you, a talent of silver, and two changes of garments. And Naaman said, Be pleased to accept two talents. And he urged him, and tied two talents of silver in two bags, with two changes of garments, and laid them upon two of his servants; and they carried them before him. And when he came to the hill, he took them from their hand, and he put them in the house; and he let the men go, and they departed. But he went in, and stood before his master. And Elisha said to him, Where do you come from, Gehazi? And he said, Your servant went nowhere. And he said to him. Went not my heart with you, when the man turned back from his chariot to meet you? Is it a time to receive money, and to receive garments, and olive orchards, and vineyards, and sheep, and oxen, and menservants, and maidservants? The leprosy therefore of Naaman shall cleave to you, and to your seed forever. And he went out from his presence a leper as white as snow. Kings II 5:1-27

H.

ַנּיֹאמְרוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים אֶל אֶלִישָׁע הִנָּה נָא הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךּ צַר מִמֶּנּוּ: נַלְכָה

(1)

ַנִיּאמְרוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים אֶל אֶלִישָׁע הִנָּה נָא הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךּ צַר מִמֶּנוּ: נַלְכָה נָא עַד הַיִּרְבִּן וְנִקְחָה מִשְּׁם אִישׁ קוֹרָה אֶחָת וְנַצְשֶׁה לְנוּ שָׁם מָקוֹם לְשֶׁבֶת שָׁם וַיֹּאמֶר לְכוּ: וַיֹּאמֶר הָאָחָד הַנְּילְאָל נָא וְלֵךְ אֶת עֲבָבֶייְה וַיִּאמֶר אֲלָה: וַיִּלֶךְ אִתְּם וַיִּבֹאוּ הַיִּרְבִּיה וְיִּאמֶר אִישׁ הָאֶ—לֹהִים אָנָה נְפָּל הַקְּיֹרְה וְאֶת הַבּּרְזֶל נְפַל אֶל הַמְּיִם וַיִּצְעַק וַיֹּאמֶר אֲהָה אֲדֹנִי וְהוּא שָׁאוּל: וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֶ—לֹהִים אָנָה נְפָל הַבְּרְזֶל: וַיֹּאמֶר הָנֶם לְךְ וַיִּשְׁלַח יִדוֹ וַיִּקְחָהוּ: מלכים ב וַיִּרְאֵהוֹ אָת הַמָּקוֹהוּ בִיּקְבָב עֵץ וַיִּשְׁלֶךְ שָׁמָּה וַיִּצֶף הַבַּרְזֶל: וַיֹּאמֶר הָנֶם לְךְ וִיִּשְׁלַח יִדוֹ וַיִּקְחָהוּ: מלכים ב

And the sons of the prophets said to Elisha, Behold now, the place where we live with you is too small for us. Let us go, we beg you, to the Jordan, and take there every man a log, and let us make us a place there, where we may live. And he answered, Go. And one said, Be pleased, I beg you, to go with your servants. And he answered, I will go. And he went with them. And when they came to the Jordan, they cut down trees. But as one was felling a log, the ax head fell to the water; and he cried, and said, Alas, master! for it was borrowed. And the man of G-d said, Where did it fall? And he showed him the place. And he cut down a stick, and threw it in there; and made the iron float. And he said, Take it up to you. And he put out his hand, and took it. **Kings II 6:1-7**

2) רבנן דחה מקמיה, דכתיב: (מלכים ב' ו) ויאמרו בני הנביאים אל אלישע הנה נא המקום אשר אנחנו יושבים שם לפניך צר ממנו, מכלל דעד האידנא לא הוה דחיק. סוטה מז.

He drove the Rabbis from before him, as it is written (Kings II 6:1), "And the sons of the prophets said unto Elisha, Behold now, the place where we dwell with you is too small for us." Hence, up to then it had not been too small. **Sotah 47a**

TIMELINE (ACCORDING TO THE GAON OF VILNA)

(סדר עולם) <u>DATE</u>	KINGS OF JUDAH		KINGS OF ISRAEL		
835 BCE - ב' תתקכ"ה	Solomon	שׁלמה	Solomon	שׁלמה	
יי ב' תתקס"ה - 795 BCE	Rehoboam	רְתַּבְעָם	Jeroboam	יָרְבְעָם בֶּן נְבָט	
י. ב' תתקפ"ב - 778 BCE	Abijam	אֲבִיָּם אֲבִיּיָם		T: , V T: TT	
י. ב' תתקפ"ה - 775 BCE	Asa	אָסָא			
י. ב' תתקפ"ו - 774 BCE		T T	Nadab	נָדָב בֶּן יָרְבִעָם	
, ב' תתקפ"ז - 773 BCE			Baasha	בַּעִשָּׁא בֶן אֲחִיָּה	
750 BCE - ג' י'			Elah	אֵלֶה בֶן בַּעִשָּׁא	
749 BCE - ג' י"א			Zimri	יָבְרי זְבְּרִי	
749 BCE - ג' י"א			Omri	ָ עָבִּורִי	
738 BCE - ג' כ"ב			Ahab	אַחִאָב בֶּן עָמָרִי אַחָאָב בּ	
734 BCE - ג' כ"ו	Jehoshaphat	יָהוֹשֶׁפְּט		,	
717 BCE - ג' מ"ג			Ahaziah	אַחַוֹיָהוּ בֶן אַחָאָב	
716 BCE - ג' מ"ד			Jehoram	יְהוֹרֶם בֶּן אַחְאָב	
709 BCE - ג' נ"א	Jehoram	יְהוֹרֶם			
705 BCE - ג' נ"ה	Ahaziah	אֲחַזְיָהוּ			
704 BCE - ג' נ"ו	Athaliah	עֲתַלְיָהוּ בַּת אַחְאָב	Jehu	יֵהוּא בֶּן יְהוֹשְׁפָּט	
698 BCE - ג' ס"ב	Joash	יוֹאָשׁ בֶּן אֲחַזְיָהוּ		• • • •	
ג' פ"ד - 676 BCE ג'			Jehoahaz	יְהוֹאָחָז בֶּן יֵהוּא	
ג' ק"א - 659 BCE			Jehoash	יְהוֹאָשׁ בֶּן יְהוֹאָחָז	
ג' ק"ב - 658 BCE ג' ק	Amaziah	אֲמַצְיָה			
645 BCE - ג' קט"ו			Jeroboam	יָרְבְעָם בֶּן יוֹאָשׁ	
630 BCE - ג' ק"ל	Azariah	(עוזיה) עְזַרְיָה			
ג' קנ"ג - 607 BCE			Zechariah	זְכַרְיָהוּ בֶן יָרְבְעָם	
ג' קנ"ד - 606 BCE			Shallum	שַׁלּוּם בֶּן יָבֵשׁ	
ג' קנ"ד - 606 BCE			Menahem	מְנַחֵם בֶּן גָּדִי	
ג' קס"ד - 596 BCE			Pekahiah	פְּקַחְיָה בֶן מְנַחֵם	
ג' קס"ו - 594 BCE			Pekah	פֶּקַח בֶּן רְמַלְיָהוּ	
ג' קס"ז - 593 BCE	Jotham	יוֹתָם			
ג' קפ"ג - 577 BCE	Ahaz	אָחָז			
ג' קפ"ו - 574 BCE			Hoshea	הוֹשֵׁעַ בֶּן אֵלְה	
561 BCE - ג' קצ"ט	Hezekiah	חְזְקיָּה			
ג' ר"ה - 555 BCE	עשרת השבטים	גלות של	End of the Monarchy in Israel		
ג' רכ״ח - 532 BCE	Manasseh	מְנַשֶּׁה			
477 BCE - ג' רפ"ג	Amon	אָמוֹן			
ג' רפ״ה - 475 BCE	Josiah	יאשִיָּהוּ			
444 BCE - ג' שט"ז	Jehoahaz	יְהוֹאָחָז			
444 BCE - ג' שט"ז	Jehoiakim	יְהוֹיָקִים			
433 BCE - ג' שכ"ז	Jehoiachin	יְהוֹיָכִין			
432 BCE - ג' שכ״ח	Zedekiah	צִדְקֹיֶּהוּ			
421 BCE - ג' של"ט	חורבן הבית וגלות יהודה		End of the M	End of the Monarchy in Judah	